

Průvodce burzou a investicemi



"Pracujte na vašem vědění a na vašich znalostech. Nečekejte na ostatní, jednejte."

Benjamin Graham, autor knihy Inteligentní investor

"Peníze jsou velký přítel člověka, když je pošleme do práce. Pak nás naše investice uživí."

Peter Lynch, legendární portfoliomanážer Fidelity M. Fund

"Kdo celý den pracuje, nemá čas vydělat."

John D. Rockefeller, nejbohatší americký ropný magnát všech do

Tato publikace je autorským dílem. Jsme velmi rádi, že ji čtete.

Pokud si budete přát publikovat, citovat nebo jinak používat části této knihy, je to možné pouze s naším písemným souhlasem.

Děkujeme za pochopení.

Kolektiv autorů www.proinvestory.cz

© 2015 pro investory s.r.o.

Prodáváte váš čas?

Každý člověk přirozeně touží po svobodě a nezávislosti, který přináší dostatek peněz.

Přesto většina lidí prožije většinu života v zaměstnání, které jim stačí k uživení. Přitom svobody a skutečné časové a finanční volnosti není obtížné.

Mzda je jen cena za prodaný čas. Když možnost prodávat čas skončí (stárí, nemoc, změny v oboru), končí i mzda. To není dobré, přesto se 80% populace školí, vzdělává a pracuje jen a pouze pro mzdu. Pracovat pro mzdu **je riziko.**

Mnozí lidé proto hledají finanční svobodu v podnikání. Opouštějí zaměstnání, ale většina skončí jako přetížení živnostníci. Mají sice více peněz, než by měli v zaměstnání, ale to je často vykoupeno dalšími hodinami práce navíc. Konkurence, nemoc, ekonomické krize - a podnikatel končí. I zde je prostě riziko.

Jak ven z koloběhu, který autor bestsellerů o finanční svobodě Robert Kiyosaki nazývá "krysím závodem"?

Naučte vaše peníze, aby pracovaly pro vás

Burza, investice, burzovní obchody.

Synonyma pro svět bohatství a úspěchu, pro příležitosti, pro vysoké zisky. I pro riziko, samozřejmě. Burza je místem, kde **může uspět každý** - s potřebnou dávkou zkušeností, znalostí a vytrvalosti. Kdo je houževnatý, kdo má pevné odhodlání učit se, kdo má chuť uspět, ten na burze najde místo svých snů. Svět burzy nabízí zcela neomezené možnosti.

O burzovních obchodech slyšel každý.

Ovšem veřejnost mívá zkreslené představy o tom, na čem a jak lze na burze vydělávat.

O burzovních obchodech, o tradingu ani o investování se ve školách nic neučí.

Proto 90% světového bohatství ovládá 10% lidí. Jsou to lidé, kteří tyto informace mají.

Není tajemstvím, že i v České republice je řada úspěšných burzovních obchodníků. Jde o běžné lidi, kteří nedisponují ani tajnými informacemi, ani miliony do začátku.



K obchodování na burze **stačí jednoduchá pravidla, selský rozum a pár desítek tisíc korun do začátku.**

Je burza jen pro vyvolené?

Obchodování na burze nabízí možnosti, jak zhodnotit vlastní prostředky a získat nový zdroj peněz. Právě proto burza znovu a znovu přitahuje miliony nových obchodníků.

Na burze je totiž jedno, čím jste.

Klempíř, automechanik, lékař, advokát - **všichni mají před sebou stejné grafy, ceny, možnosti.**

Je jedno, jestli šéfujete velké firmě nebo prodáváte v supermarketu.

Nic z toho nemá na obchody na burze vliv.

Na burze neexistují rozdíly ve vzdělání.

Obchodovat může vysokoškolák stejně jako vyučený.

Jazykové znalosti jsou jen nepatrnou výhodou - čísla a grafy jsou stejné pro každého.

Cizí texty přeloží internetový překladáč během sekundy.



Následující stránky vás provedou burzou a burzovními obchody

Získáte přehled o tom, co lze na burze obchodovat, co je k obchodování zapotřebí.

Věnujte svůj čas těmto stránkám - vyplatí se to.

Zjistíte, že můžete volit různé obchodní styly podle vaší potřeby a osobních preferencí.

Burza je skvělou příležitostí k dosažení úspěchu, kde neplatí žádné postranní dohody ani protekce.

Burze je místem čistého kapitalismu v tom nejlepším slova smyslu.

Co můžeme na burze obchodovat?

Burzy na celém světě nám nabízejí nepřeberné množství možností, co můžeme obchodovat. Než se pustíme do obchodování na burze, **musíme si vybrat takové instrumenty, které nám budou vyhovovat**. Budou to akcie, nebo komodity? Budeme vydělávat na opcích, nebo na forexu?

Pojďme se podívat, kde všude můžeme vydělávat peníze.

Skvělá zpráva je, že si **může vybrat každý** podle svých preferencí, časových i kapitálových možností.

Akcie

Akciové indexy

Komodity: futures a komoditní spready

E-mini futures

ETF (Exchange Traded Funds)

CFDs

Dluhopisy

Opce

Forex



Akcie

Akcie představují především **podíl na výsledcích podnikání firmy**. Jako akcionář máte právo podílet se na výsledcích hospodaření, máte i právo spolurozhodovat o řízení firmy. Samozřejmě v situaci, kdy vlastníme pár desítek či stovek akcií firmy, která vydala statisíce akcií, je naše právo na spolurozhodování o řízení firmy pouze teoretické - malý počet akcií nám dává jen málo hlasů na valné hromadě firmy, kde se rozhoduje o dalším směřování firmy.

Nás, **investory a burzovní obchodníky**, ovšem zajímají především **cenové pohyby akcie** "naší" firmy.

Na cenových pohybech chceme vydělávat.

A samozřejmě nás zajímá i **výše dividendy** (peněz, které firma rozděljuje ze svého zisku mezi akcionáře).

Odkud se vlastně berou akcie, se kterými na světových burzách obchodujeme?

Představme si firmu, která potřebuje pro svoje podnikání peníze. Samozřejmě, firma může si požádat o úvěr v bance. Anebo může na svém podnikání zainteresovat další zájemce - tím, že jim prodá část podílu na svém podnikání.

Firma vydá akcie (čili majetkové podíly) a přes burzu je nabídne dalším zájemcům. Tím se akcie firmy dostaly na burzu, kde je nyní může nakupovat nebo prodávat kdokoliv.

Akcie můžeme nakoupit a prodat na burze kdykoliv, když je burza otevřená, tj. v obchodních hodinách burzy.

Americké burzy mají obchodní hodiny od 15:30 do 22:00 hodin. V tomto čase můžeme nakupovat nebo prodávat akcie libovolných firem.

Ceny akcií se na burze mění podle nabídky a poptávky. Když obchodníci očekávají, že firma vykáže zajímavé výsledky (dobrý zisk, nový výrobek apod.), cena poroste. Naopak když firma oznámí špatné zprávy, cena akcií bude patrně klesat.

Firmy v USA ohlašují svoje výsledky čtyřikrát ročně, v tzv. Earnings season. Jsou to období, kdy je před burzovními obchodníky mnoho dobrých příležitostí k výdělku.



Akcie nakupujeme ze dvou důvodů:

Prvním důvodem je naše **očekávání, že cena akcie bude růst.**

Spekulujeme tedy na růst ceny akcie. Když akcie dosáhne naší cílové ceny, tzv. Profit Targetu (PT), akcii prodáme. Tím realizujeme zisk z rozdílu nákupní a prodejní ceny.

Jak nákup, tak prodej, je otázkou sekundy - **vše se realizuje pouhým kliknutím myši.**

Samozřejmě můžete také spekulovat také na pokles ceny akcie. Jde o tzv. shortování. Jak to probíhá? Akcie, kde očekáváme pokles ceny, prostě prodáme (k prodeji nám je zapůjčí broker) jedním kliknutím myši. Až cena poklesne, nakoupíme je zpět (a tím je vrátíme brokerovi) za nižší cenu. Naším ziskem je rozdíl mezi vyšší cenou, za kterou jsme prodali a nižší cenou, za kterou jsme akcie koupili zpět.

Druhým důvodem, proč nakupujeme akcie, **je inkasování dividendy.**

Dividenda je podíl na zisku, který firma vyplácí svým akcionářům. O vyplácení dividendy a o její výši rozhoduje valná hromada firmy. Mnoho investorů nakupuje akcie velkých a stabilních firem, které dlouhodobě vyplácejí dividendy, a tyto akcie dlouhodobě drží právě za účelem inkasování dividend od firem.

Než začneme nakupovat a prodávat akcie, musíme si ujasnit dvě věci

- 1) Chceme vydělávat na růstu (nebo na poklesu) ceny akcií?
- 2) Chceme inkasovat dividendy?

Pokud chceme vydělávat na cenových rozdílech, budeme se věnovat tzv. **tradingu**, čili obchodování s akciemi.

Může jít o rychlé a krátkodobé obchody v řádu dnů, hodin nebo i pouhých minut. Zde je zapotřebí mít na paměti, že pro obchody, které otevřeme a uzavřeme ve stejném dni, musíme mít u brokera minimálně 25.000 USD - jde o tzv. intradenní obchodování, které americké zákony dovolují pouze u těm obchodníkům, kteří mají alespoň 25.000 USD na účtu.

Pokud pro začátek ještě 25.000 USD na účtu nemáme, nevadí. Naše obchody budou dlouhodobější, budeme cílit třeba i na vyšší cenové rozdíly - a tak mezi nákupem a prodejem akcie uplyne víc jak jeden den.

K obchodování jsou výborné především **americké akcie**. Kromě toho, že na trhu najdeme **stovky zajímavých akcií k obchodování**, nebudeme mít nikdy nouzi o obchodní příležitosti. Americký akciový trh je velmi snadno dostupný pro investory a burzovní obchodníky z celého světa, a proto je tak oblíbený.

Velmi často se při obchodování akcií zaměřujeme na tzv. **výsledkovou sezónu**. To je období, kdy firma bude vyhlášovat veřejně, jak se jí dařilo. Akcie mnohých firem reagují na ohlášené výsledky velkými pohyby, což je pro nás výbornou příležitostí k zisku.

Výsledková sezóna je v USA dokonce každého čtvrt roku, čili příležitostí je každoročně obrovské množství. Český se s výhodami amerického akciového trhu vůbec nemůže měřit.

Jestli chceme akcie proto, abychom z nich především **pobírali dividendy**, pak jsme **dlouhodobými investory**.

Pozor na omyl, který se drží v laické veřejnosti: pozor na představu, že dlouhodobý investor je nějak více "bezpečnější" než krátkodobý obchodník. I skvělé firmy, které dnes vykazují zajímavé zisky a mají před sebou zářivou budoucnost, mohou postupem času ztrácet. Pamatujete například na Nokii? Svého času lídr "chytrých telefonů", dnes už její pozici přebírali jiní.

Ani dlouhodobý investor se čas od času neubrání nutnosti přestavět akciové portfolio, čili nahradit slábnoucí firmy jinými akciemi.



Akciové indexy

Z jednotlivých akcií, které se na burze obchodují, se skládají **tzv. akciové indexy**.

Některé burzy mají jediný akciový index, například index PX na pražské burze. Jiné burzy mají indexů více, v USA jsou nejznámějšími akciovým indexy Dow Jones Industrial Average (30 největších firem v USA, tzv. blue chips, váhovaný podle ceny), Standard & Poor's 500 (500 největších firem v USA, váhovaný podle tržní kapitalizace).

Indexy slouží k popisu chování trhu a vyjádření stavu ekonomiky. Není třeba každý den složitě počítat, o kolik která akcie vzrostla nebo poklesla, abychom dokázali popsat celkový vývoj na burze. Stačí říci, že pražský index PX vzrostl o 2%% a hned víme, že většina akcií na pražské burze rostla.

Existují samozřejmě i oborové indexy, například Energy Select Sector (XLE).

Akciové indexy můžeme obchodovat pomocí tzv. futures, čili termínovaných kontraktů na koš akcií, kterými je index tvořen. Nakupujeme a prodáváme tyto indexové futures stejným způsobem, jakým nakupujeme či prodáváme jednotlivé akcie - kliknutím myši.

Proč se obchodují indexy?

Důvodem je především situace, kdy **chceme vydělávat na celkovém pohybu trhů**, aniž bychom se chtěli zabývat jednotlivými akciemi.

Jestliže je obecná nálada na burze optimistická, můžeme profitovat na růstu celého indexu.

Jednotlivé akcie v indexu rostou různým tempem, ale pro nás je důležitá celková nálada trhu.

A ta odrazí v růstu celého indexu. Burzovní indexy se obchodují prostřednictvím futures kontraktů (viz dále).



Jaké jsou hlavní burzovní indexy, které můžeme obchodovat?

Evropa:

Německý index **DAX Performance Index**

www.dax.de

Index se obchoduje od roku 1987. Obsahuje 30 nejdůležitějších "blue chips" akcií, které se obchodují na burze ve Frankfurtu. Akcie, které do indexu DAX patří, vybírá komise německé burzy (Deutsche Börse AG). Posuzování kvality akcií probíhá každého čtvrt roku.

Hodnota indexu DAX je vypočítávána v průběhu obchodních hodin od 9:00 do 17:30 hodin.

Index DAX je oblíbený mezi evropskými burzovními obchodníky právě kvůli době obchodování, která odpovídá běžné "pracovní době" v zemích EU.

Německý index DAX je vnímám jako vůdčí index pro země EU a proto je velmi hojně obchodován burzovními obchodníky po celém světě.

Německý index **MDAX**

www.mdax.de

Index obsahuje 50 kvalitních společností, je jakýmsi "menším bratrem" indexu DAX. Také zde se kvalita akcií hodnotí každého čtvrt roku, shoduje se i obchodní čas: od 9:00 do 17:30 hodin.

Žádná společnost nesmí mít v indexu MDAX víc jak 10%ní zastoupení.

Evropský **DJ EURO STOXX 50 Index**

www.stoxx.com

Akciový index je obchodován od roku 1991. Hodnotu indexu počítá mezinárodní evropské konsorcium STOXX Ltd., na kterém se podílejí Deutsche Börse AG, Euronext, Dow-Jones Company a SWX Swiss Exchange. Index obsahuje 50 blue chips s největší tržní kapitalizací. Index je prověřován každé čtvrtletí. Finanční sektor tvoří v indexu 30%, 25% je z energetického oboru a cca 20% akcií je z oboru technologie-telekomunikace.

Britský **FTSE 100 Index**

www.ftse.com

Tento index obsahuje akcie téměř 80% britského akciového trhu. Index obsahuje 100 společností s největší kapitalizací. Vyhodnocení indexu probíhá čtvrtletně.

Francouzský **CAC 40 Index**

www.euronext.com

Index se obchoduje od roku 1987, stejně jako německý DAX. Vyhodnocení akcií se provádí čtvrtletně.

Český **PX Index**

www.pse.cz

Tento index uvádíme jen pro úplnost. Je tvořen velmi malým počtem akcií, prakticky jej nelze rozumně zobchodovat.

Jaké jsou hlavní burzovní indexy, které můžeme obchodovat?

Amerika:

Dow Jones Industrial Average

www.dowjones.com

burzovní ticker Bloomberg: INDU

Nejnámější světový burzovní index, který vznikl už v roce 1896. Tímto burzovním indexem se často měří výkonosti ostatních světových indexů, čili k tento index je často vnímán jako benchmark (měřítko) pro globální ekonomiky.

Obsahuje největší "blue chips" akcie USA. Kromě velikosti a ceny je kritériem pro zařazení do indexu tzv. reprezentativnost americké ekonomiky, což je velmi subjektivní pojem.

Index je velmi zřídka obměňován, na jeho složení dohlíží kolegium odborníků pod vedením Wall Street Journal.

Futures kontrakty na tento index ve standardní i mini verzi se vyznačují obrovskou likviditou. Proto je tento index mezi burzovními obchodníky velmi oblíbený.

Obchodní hodiny jsou od 15:30 do 22:00 hodin našeho času.

Standard and Poor's 500 Index

www.standardandpoors.com

burzovní ticker Bloomberg: SPX

Druhý nejznámější burzovní index byl sestaven v roce 1943 ratingovou agenturou Standard and Poor's. Index obsahuje 500 akciových titulů, které agentura zařazuje podle tržní hodnoty a celkového objemu obchodu. I zde se přihlíží k tzv. reprezentativnosti. Velmi důležitým kritériem je také ochota firem vyplácet svým akcionářům dividendy.

Futures kontrakty na tento index ve standardní i mini verzi se vyznačují obrovskou likviditou. Proto je tento index mezi burzovními obchodníky velmi oblíbený.

Obchodní hodiny jsou od 15:30 do 22:00 hodin našeho času.

NASDAQ 100 Index

www.nasdaq.com

burzovní ticker Bloomberg: NDX

Třetí nejdůležitější index USA ovlivňuje celý svět. Jde o technologický index, kde jsou na rozdíl od DJIA nebo SPX obsaženy high-tech firmy z oblasti software, hardware, biotechnologie, telekomunikací, informatiky atd.

Futures kontrakty na tento index ve standardní i mini verzi se vyznačují obrovskou likviditou. Proto je tento index mezi burzovními obchodníky velmi oblíbený.

Obchodní hodiny jsou od 15:30 do 22:00 hodin našeho času.



Jaké jsou hlavní burzovní indexy, které můžeme obchodovat?

Asie:

Asijské indexy obchoduje velmi málo evropských burzovních obchodníků.

Důvodem jsou jiné fundamenty, které ovlivňují pohyby těchto indexů, a také obchodní časy - asijské indexy se obchodují v čase, kdy americké trhy končí (po 22:00 hodin našeho času) a než otevře ranní seance v Evropě následující den.

Přesto si o asijských indexech povíme, protože tyto indexy charakterizují obrovské ekonomiky jako je Čína nebo Japonsko.

Japonský **Nikkei 225 Index**

www.nni.nikkei.co.jp

burzovní ticker Bloomberg: NKY

Index se vypočítává od roku 1950 a je vnímán jako měřítko japonské ekonomiky.

Evropskými burzovními tradery oblíben není.

Hongkongský **HSI Hang Seng Index**

www.hkex.com.hk

burzovní ticker Bloomberg: HSI

Hongkongský index bývá považován za ekonomický barometr čínské ekonomiky. Spolu s indexem Nikkei tvoří hlavní benchmark pro poměrování výkonu s evropskými a americkými burzovními indexy.

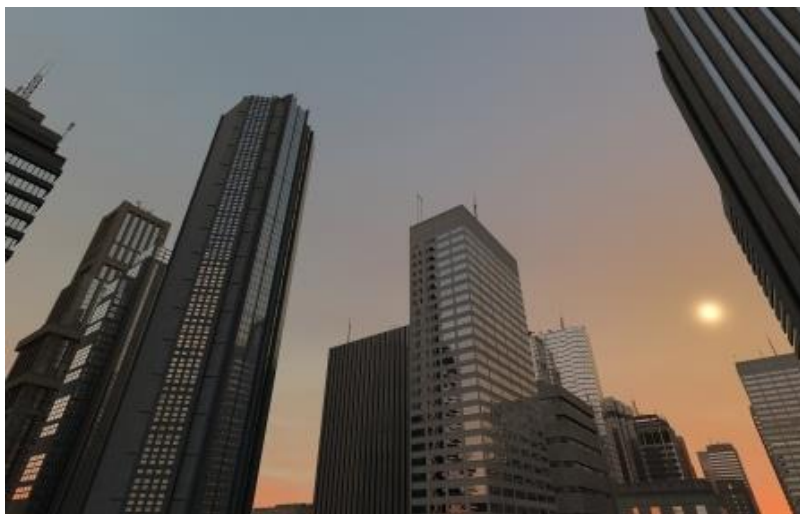
Evropskými burzovními tradery oblíben není.

Singapurský **Strait Times Index**

www.sgx.com

burzovní ticker Bloomberg: STI

Singapur je čilým obchodním centrem, kde na asijský trh vstupuje řada firem z Evropy a z USA. Proto je také singapurský index vnímán jako velmi důležité měřítko výkonnosti asijských ekonomik a doplňuje tak trojici s Nikkei a Hang Seng.



Komodity: Futures a komoditní spready

Komodity jsou zjednodušeně řečeno **plodiny, suroviny a energie**.

Na burze můžeme snadno obchodovat s ropou, zlatem, bavlnou, cukrem nebo hovězím masem atd. Tyto suroviny se na světových burzách obchodují formou **tzv. futures kontraktů**.

Můžeme vydělávat i na finančních futures. Sem patří například futures na akciové indexy (viz výše), na měny, úrokové míry nebo dluhopisy.

Co je to futures kontrakt?

Futures kontrakt je burzovně specifikovaná smlouva o koupi a prodeji určitého množství komodity k přesně stanovenému datu. To znamená, že majitel kontraktu (kupující) se zavázal k určitému datu převzít přesně stanovený objem komodity, třeba pšenice nebo stříbra.

Prodávající se naopak zavázal ke stanovenému datu komoditu dodat.

My, burzovní obchodníci, ovšem nestojíme o dodávku hovězího masa, sóji ani zemního plynu.

Proto ještě před vypršením termínu svoji pozici prodáme. Pokud cena rostla, inkasujeme zisk. Pokud cena klesala, musíme přijmout ztrátu.

Jaké jsou parametry komoditního kontraktu?

- podkladové aktivum : káva, ropa, elektřina
- termín expirace: do kdy se kontrakt obchoduje
- množství podkladového aktiva v kontraktu: kolik ropy, kávy, hovězího reprezentuje jeden kontrakt
- hodnota jednoho bodu a ticku v dolarech: o kolik se změní cena, když aktivum vzroste o bod (a o tick)
- velikost marginu: jaký margin nám bude broker blokovat, když do obchodu vstoupíme
- na jaké burze se náš komoditní kontrakt obchoduje
- limitní pohyb: některé komodity mají stanoveno maximální denní cenový pohyb atd.



Co musíme o futures vědět?

1. Pákový efekt

Skvělou zprávou je, že **neplatíme plnou cenu za celý objem suroviny**.

Při koupi futures kontraktu zaplatíme pouze **malou zálohu, tzv. margin**. **Margin** nám broker zablokuje na našem obchodním účtu, dokud náš futures kontrakt neprodáme. Margin slouží jako záruka, že máme na našem účtu dost peněz na to, abychom mohli ovládat celý kontrakt. S částkou 1.000 USD můžeme ovládat kontrakt v hodnotě desítek tisíc dolarů, aniž bychom museli mít k dispozici celou částku. Tomu to efektu se říká tzv. **finanční páka** - s malou částkou (margin) ovládáme obrovské množství suroviny. Pokud ceny jdou naším směrem, můžeme mnohonásobně vydělat. Pokud jde cena proti nám, je nutné včas ztrátový obchod uzavřít, aby ztráta nepřevýšila objem volných prostředků na našem účtu.

Pokud by se objem volných prostředků na našem účtu vyčerpal, broker nám pošle tzv. margin call - **upozornění na nutnost doplnit náš obchodní účet**. Pokud účet nedoplníme, broker naši pozici **sám uzavře**, aby zabránil dalším ztrátám.

Rozumný obchodník ale nikdy margin call nedostane. Pokud jsme se spletli a obchod jde proti nám, vystupujeme včas s malou ztrátou. S poměrně malým obchodním účtem můžeme obchodovat velmi rozmanité komodity. Příležitostí k zisku je v komoditních futures každý rok celá řada a my je díky marginu plně využíváme.

2. Každá surovina se obchoduje s určitým termínem dodání

Před uplynutím stanoveného termínu přijde od brokera tzv. **FND (First notice day)**, čili **upozornění na blížící se konec obchodování**. Už bychom tedy měli náš kontrakt uzavřít, protože se blíží **poslední den obchodování, tzv. LTD (Last trading day)**.

Nic nám ovšem nebrání prodat stávající kontrakt s blížící se expirací a nakoupit nový kontrakt s delší dobou do expirace (tzv. **rolování kontraktu**).

Obchodníci se soustřeďují na obchodování futures s nejbližšími termíny dodání. Důvodem je **likvidita** - na komoditním futures kontraktu s nejbližším termínem dodání se soustřeďuje největší zájem jak u kupujících (kteří chtějí opravdu komoditu fyzicky získat, třeba mlýny, konzervárny, rafinérie atd.) a prodávajících (kteří chtějí komoditu prodat a dodat fyzicky na trh, třeba chovatelé dobytka, těžaři plynu atd.). A na tyto termíny se zaměřují i obchodníci, kteří o komoditu nestojí, pouze chtějí vydělat na cenových pohybech.

Díky tomu je na blízkém kontraktním měsíci velký počet prodávajících i kupujících - a tomu se říká likvidita.

Vzdálenější futures, stejně jako futures s blízkým se koncem obchodování (LTD) **jsou méně likvidní**.

Jaký je princip obchodování futures kontraktů?

Vyděláváme opět **na pohybech ceny**, díky **pákovému efektu** můžeme ovšem vydělat mnohem více s daleko menším objemem peněz, než je tomu třeba u akcií. Pokud čekáme růst průmyslu anebo zvýšenou poptávku po komoditě, **nakupujeme**. Pokud čekáme oslabení ekonomiky či pokles poptávky, **prodáváme**.

Zajímavé je **sezónní obchodování**, kdy se orientujeme na vlivy nových sklizní, na vliv počasí nebo na vliv sezónní vyšší spotřeby (třeba na vyšší spotřebu benzínu v motoristické sezóně). Ceny některých komodit v určitých obdobích roku rostou, zatímco v jiných obdobích pravidelně ceny klesají.

Když budeme obchodovat komoditní futures, bude nás zajímat objem produkce a spotřeby (ropa, plyn), postupy osevu a sklizně (zrniny), počasí (pomarančový koncentrát), průmyslová poptávka (měď), spotřeba masa a náklady na chov (vepřové, hovězí). Budeme se zabývat také stabilitou států (měny, drahé kovy) nebo politickými excesy a státními dluhy (obligace, státní dluhopisy).

Samozřejmě využijete také technickou analýzu a statistické údaje.

Mnoho informací je zveřejňováno pravidelně (stavy zásob ropy a plynu, spotřebitelská očekávání) státními institucemi.

K úspěchu při obchodování komodit nám pomáhá i **sledování pozic velkých obchodníků a producentů** v tzv. Commitment of traders (COT), třeba prostřednictvím bezplatné služby www.spreadcharts.com.

Jak vypadá obchod s komoditním futures?

Očekáváme růst ceny kukuřice? V producentských zemích jarní mrazíky likvidují kukuřičné výhonky, ani počasí nepřeje budoucí úrodě. Velcí obchodníci reagují nákupem futures na kukuřici, což vidíme v COT. Také sezónnost přeje růstu ceny kukuřice.

Nakoupíme futures kontrakt na kukuřici s termínem dodání září. Broker nám zablokoval na účtu margin kolem 2.000 USD. Když cena kukuřice vzroste, kontrakt prodáme a **tím realizujeme zisk**.

Jestliže naopak očekáváme, že ceny budou klesat, vstoupíme do tzv. short obchodu.
To znamená, že budeme spekulovat na pokles ceny.

Futures komodity můžeme totiž na burze prodávat, i když je nevlastníme. Prodáme futures na kukuřici, a když cena kukuřice klesne, koupíme tento futures kontrakt zpět.

Výsledek? Prodali jsme za vyšší cenu, nakoupili zpět za cenu nižší. **Rozdíl cen je opět naším ziskem.**

V obou uvedených příkladech **musíme obchod uzavřít do posledního obchodního dne (LTD)**. Ale i kdybychom to nestihli, **broker náš otevřený obchod uzavře za nás**, zpravidla ještě několik dnů před první výzvou (FND). Vagón kukuřice nám nedorazí, ani nebudeme muset kukuřici na trh dodávat.

Komoditní spready, spready na komoditní futures

Jde o velmi zajímavou obchodní techniku, která komoditní obchodování posouvá na vyšší level.

Spreadové komoditní obchodování je technikou, kdy **současně nakoupíme i prodáme různé futures kontrakty**. Tím vzniká situace, kdy jeden futures kontrakt máme nakoupen (tzv. long) a druhý máme prodaný (short).

Proč? Vzniklý spread nás chrání před nečekanými pohyby. Kdyby došlo přes noc k propadu ceny komodity, bude sice náš nakoupený futures kontrakt prodělávat, ale naopak short (prodaný) kontrakt **půjde do zisku** a bude nám vydělávat.

Když nakoupený futures kontrakt roste rychleji, než vzdálenější prodaný futures kontrakt, obchodník vydělává. Obchodník vydělává i v situaci, kdy bližší futures kontrakt klesá, ale vzdálenější klesá ještě rychleji.

Komoditní spread je komplexní strategie, jejíž zvládnutí se ovšem bohatě vyplatí.

Komoditní spready používáme také pro proto, že nám **umožňují omezit rizka nečekaných pohybů trhu proti našim pozicím**.

Komoditní spready nás **chrání zejména před tzv. limitními dny**, kdy je v důsledku překročení denního obchodního rozpětí nebo denního objemu obchodování s komoditou pozastaveno. Spread nás chrání, protože po opětovném otevření trhu se pohnou obě strany spreadu - čili případná **ztráta na jedné straně je kompenzována ziskem na druhé straně**.

Proto si **i velcí burzovní obchodníci** otevíráním komoditních spreadů **chrání svoje zisky**. Jestliže máme samostatný futures kontakt a držíme jej třeba přes víkend nebo delší svátky, není na škodu doplnit jej do komoditního spreadu - zamkneme si tak zisk na období, kdy je burza uzavřena.

Nezanedbatelnou **výhodou** obchodování komoditních spreadů je, že broker nám bude blokovat **menší margin**, než kdybychom drželi pouze samotný futures kontrakt.

Důvodem pro menší margin je nižší riziko při obchodování spreadů. Jak jsme si už řekli, spread nás chrání před riziky limitních pohybů i před nočními propady cen.



Jsou dva druhy komoditních spreadů:

1. Interdelivery komoditní spread:

Podstatou interdelivery komoditního spreadu je **současný prodej a koupě stejné komodity**, ale s rozdílnými termíny dodání. Obchodník třeba nakoupí kávu s termínem dodání za měsíc, ale současně prodá kávu s termínem dodání za půl roku.

Když nakoupený futures kontrakt roste rychleji, než vzdálenější prodaný futures kontrakt, obchodník vydělává. Obchodník vydělává i v situaci, kdy bližší futures kontrakt klesá, ale vzdálenější klesá ještě rychleji.

2. Intermarket komoditní spread:

Spread je tvořen **dvěma rozdílnými komoditami**.

Například nakoupíme futures kontrakt na kukuřici a prodáme futures kontrakt na sóju. Intermarket spready jsou v principu odlišné od interdelivery spreadů. Cena některých komodit totiž slabě (nebo naopak silně) závisí na jiných komoditách. Důvodem je, že jedna komodita slouží jako vstupní surovina pro druhou komoditu. Například soja je vstupní komoditou pro sojový šrot, nebo ropa je vstupní komoditou pro benzín.

Anebo se dvě komodity mohou navzájem substituovat. Třeba kukuřice dokáže jako krmivo zastoupit sojové boby (a naopak), plyn může posloužit k topení stejně dobře jako topný olej. Atd. atd. Pomocí intermarket spreadů můžeme tyto vzájemné závislosti zobchodovat.

Jaké komodity můžeme obchodovat?

Když tedy víme, že lze obchodovat futures kontrakty i komoditní spready, podívejme se na specifikaci nejdůležitějších komodit, které můžeme prostřednictvím futures kontraktů obchodovat:

Akciové indexy

Dow-Jones, Standard and Poor's 500, Russell 2000, Nasdaq 100, DAX, Nikkei 225, FTSE, EuroStoxx 50, US Dollar index, SMI, CRB index.

Měny

Sem patří například USD Index, EUR, australský dolar, britská libra, japonský yen, švýcarský frank, mexické peso.

Energie

Můžeme obchodovat futures kontrakty na ropu, zemní plyn, benzín, topný olej.

Dluhopisy a úrokové sazby

Americké dluhopisy a pokladniční poukázky patří mezi nejlikvidnější futures na světě: 90Day T-Bills, T-Notes 2yrs, T-Notes 5yrs, T-Notes 10yrs, US TBonds, 3mo EuroDollar, 3mo EuroYen, LIBOR 1mo, Bundfuture.

Zrniny

Pšenice, kukuřice, sójové boby nebo olej, rýže, sójový šrot.

Tzv. "softs"

Sem patří kakao, káva, bavlna, pomerančový koncentrát, cukr i dřevo

Kovy

Zlato, stříbro, měď, platina a palladium

Maso

Hovězí na porážku, hovězí na výkrm, vepřové mražené půlky a vepřové boky



Parametry futures kontraktů

Formou futures kontraktů **můžeme obchodovat obrovské množství aktiv**, od potravin přes kovy, až po měny nebo akciové indexy. Každá komodita má **pevně stanovené parametry**, které najdeme na stránkách burz.

Podívejme se pro ilustraci třeba na **kukuřici**:

Objem (contract size): Futures kontrakt zde reprezentuje 5.000 bušlů, cca 127 metrických tun kukuřice.

Cenová jednotka (pricing unit) : Zpravidla jde o americké centy. U kukuřice jde o cent za bušl.

Minimální cenový pohyb - velikost tzv. ticku (minimum fluctuation - the tick size): Jde o nejmenší cenový pohyb futures kontraktu. U kukuřice jde o 1/4 centu, čili pro jeden kontrakt (5.000 bušlů) je minimální tick 12,5 USD (1/4 centu x 5.000 bušlů).

Hodnota jednoho tzv. plného bodu bude tedy 50 USD ($(1/0,25) \times 12,5$)

Limitní pohyby

Burza stanovuje u některých komodit maximální denní cenové rozpětí. Pokud je toto maximální rozpětí překonáno, zastavuje se obchodování. U kukuřice jde o 0,4 USD na bušl, čili je povolen denní cenový limit 2.000 USD.

Cenové limity jsou stanoveny pro případ mimořádných událostí, jako jsou katastrofy - tehdy ceny komodit často letí vzhůru. Ovšem k těmto situacím dochází jen velmi výjimečně a lze se jim úspěšně bránit tím, že obchodujeme komoditní spready.

Obchodováním komoditních spreadů se chytří obchodníci **brání před limitními pohyby** a včas **chrání své zisky**.

E-mini futures

Jde o elektronicky obchodované **zmenšené (mini) kontrakty** na futures, které mají oproti klasickým futures kontraktům **celou řadu výhod**. Velmi rychle poté, co e-mini futures vznikly, si získaly obrovskou popularitu mezi obchodníky. Proč?

Důvodů je celá řada:

malé marginy, lze tedy držet i více pozic než v klasických futures

výborná likvidita zejména na e-mini futures akciových indexů

vhodné i pro obchodníky s **malými účty**

pákový efekt, kdy i malý pohyb může přinést velký zisk

omezení rizik automatickými stop-loss příkazy

obchodování je možné prakticky 24 hodin denně

E-mini futures si oblíbili nejen obchodníci s malými účty, ale i **velcí spekulanti**. Důvodem je **malý margin**, který umožňuje vstupovat s více pozicemi než na klasických futures. Z toho plyne možnost lepšího řízení obchodů - různé úrovně profit targetů, posunů na break even i nastavování více úrovní pro zastavení ztrát.

Mezi nejlikvidnější e-mini kontrakty patří e-mini na index Dow Jones, Standard and Poor's, Russell 2000, americké dluhopisy, euro, zlato a ropu. Sem se stahuje pozornost většiny obchodníků e-mini futures, protože je zde díky velké likviditě zaručeno rychlé plnění obchodních příkazů a minimální skluzu mezi zadáním a vyplněním obchodu (tzv. slippage).

Pro obchodování e-mini futures **platí pravidla, která jsme poznali u komoditních futures**. Kontakt ovládáme díky marginu u brokera.
I v e-mini futures jsou expirace kontraktů, stejně jako u klasických futures.



Exchange Traded Funds (ETF)

Jde vlastně o **fondy, které nakoupí podkladové aktivum a na burze prodávají vlastní akcie tímto aktivem podložené**. Aktivem mohou být akcie (akciové ETF) nebo komodity (komoditní ETF).

Jak to funguje v praxi?

ETF nakoupí třeba futures kontrakty na ropu a na burze nabídne vlastní akcie. Ty jsou podloženy hodnotou futures ropy, které ETF vlastní. Kurz akcií ETF tak **kopíruje hodnotu** podkladových aktiv. Na rozdíl od podílových fondů, které nabízejí banky a investiční skupiny, se zde **neplatí žádné vstupní ani výstupní poplatky**. Poplatky za správu jsou u ETF řádově nižší než u klasických fondů.

ETF si oblíbili burzovní obchodníci, méně dlouhodobí investoři.

Proč nemají investoři ETF rádi?

Každé ETF má tři základní rizika : tzv. tracking error, kontango a riziko emitenta.

Tracking error: Chybné ocenění ETF vůči podkladovému aktivu. ETF investuje do derivátů, které špatně kopírují vývoj "mateřského" podkladového aktiva. Ukázkou ETF, které je zasaženo tracking errorem, jsou třeba páková nebo inverzní ETF, kde hodnota takových ETF dlouhodobě klesá.

Kontango: To se týká hlavně komoditních ETF a ETF na volatilitu. Když nakoupí fond například futures na zemní plyn, bude je muset před expirací (před LTD) prodat a nakoupit vzdálenější futures kontrakty. Ty ale bývají o trochu dražší, kvůli ceně skladování komodity, v našem případě plynu. Rolováním tak ubývá peněz v ETF a hodnota akcií ETF nekopíruje přesně "mateřský" podkladový index.

Riziko emitenta: ETF je soukromý fond, může ukončit činnost.

Naopak mají ETF velmi rádi burzovní obchodníci.

Ti nechtějí držet ETF dlouhodobě, na rozdíl od investorů je tedy netrápí ani tracking error, ani kontango, ani rizika emitenta. ETF **umožňují obchodovat** s daleko **menšími prostředky**, než jako jsou potřebné na obchodování akcií, indexů nebo e-mini futures.

ETF existují na mnoho podkladů, namátkou vyberme ty nejlikvidnější:

akciové indexy USA: SPY, DIA, IWM, QQQ
světové akciové indexy: EWZ, EEM, EWG
průmyslové sektory: XLE, XLF, XLB
komoditní futures: UNG, USO, CORN, SOYB
drahé kovy: SLV, GLD
měny a dluhopisy: TLT, FXE, SHY
volatilita: VXX, UVXY

CFDs

CFD znamená Contract for Difference. CFD jsou derivátové kontrakty a obchodují se na mimoburzovním trhu.

Používá se jako alternativa k investování do akcií, měn, indexů nebo komodit.

CFD mívá zpravidla oproti akciím větší pákový efekt. Zatímco u akcií je u amerických brokerů páka cca 1:2, u CFD je páka až 1:20.

Technicky **jde o dohodu kupujícího a prodávajícího** (zpravidla broker) **o finančním vyrovnání rozdílu** mezi kurzem podkladového aktiva v okamžik otevření kontraktu a kurzem podkladového aktiva v okamžik ukončení obchodu.

Zisk/ ztráta z CFD odpovídá rozdílu mezi cenou podkladového aktiva v době otevření pozice CFD a cenou podkladového aktiva při uzavření pozice vynásobené počtem kusů CFD.



Příklad obchodu CFD:

Název: CFD Ford

Podkladové aktivum: Akcie automobilky Ford

Margin: 10%

Cena akcie Ford: 20 USD za kus

CFD má jako podkladové aktivum akcii automobilky Ford.

Margin je 10%. Pro nákup jednoho kusu akcie Ford s pomocí CFD nám stačí 10% hodnoty této akcie.

Proto za 1 akcii nakoupenou jako CFD zaplatíme 2 USD, ale její kurzový pohyb bude v absolutním měřítku stejný jako u akcie Fordu. Pokud cena akcie vzroste o 10 dolarů (z původních 20 na 30 USD), tedy o 50%, cena CFD vzroste také o 10 USD, v procentech pak o 500%. Když by ale cena akcie klesla na 18 USD, CFD nebude mít žádnou hodnotu a ztrácíme 100% naší investice.

Za držení CFD se platí úrok. CFD jsou vhodnější pro spekulaci long (nákup, spekulace na růst ceny). V případě, že spekulujeme se CFD na pokles (short), může dojít k nucenému uzavření pozice brokerem.

Dluhopisy

Dluhopisy, neboli obligace, jsou **dlužní úpisy**. Některé dluhopisy se veřejně obchodují na světových burzách, formou futures kontraktů. Dluhopisy **vydávají firmy**, které chtějí získat peníze, **anebo vlády**, které potřebují peníze na financování státu.

Dluhopisy mají různou dobu splatnosti, zpravidla jde o více roků. Kupříkladu české vládní dluhopisy bývají zpravidla pětileté, naopak v USA existují i dluhopisy s třicetiletou dobou splatnosti.

Majitel dluhopisu **inkasuje úroky**. Ty jsou stanoveny zpravidla pevně v době vydání dluhopisu. Hovoříme o úrokovém neboli o tzv. kupónovém výnosu dluhopisu. Některé dluhopisy mají úrok navázan na inflaci, čili úrokové výnosy jsou po dobu životnosti dluhopisu proměnlivé. Pozor, inflace se zpravidla udává podle tzv. oficiálních statistik, například v ČR počítá oficiální míru inflace Český statistický úřad. Velmi často dochází k rozporu mezi oficiální mírou inflace a mezi realitou nákupního košíku investora. Zatímco ČSÚ vykazuje v době vzniku tohoto ebooku inflaci pod 2%, zdražování potravin a energií reálně vede k inflaci kolem 5-8% ročně. Ani navázání výnosu dluhopisu na míru inflace tedy není spolehlivým zabezpečením reálného zhodnocení investice.

Druhou částí výnosu z dluhopisu je **zisk z pohybu tržní ceny dluhopisu**. Ceny dluhopisů se pohybují v závislosti na vývoji úrokových měr. Když na trhu klesají úrokové míry, majitelé dluhopisů s vyšším úrokem vydělávají - jejich dluhopisy s vysokým úrokem jsou na trhu ceněny a prodávají se draho. Nesou pozitivní výnos.

Naopak v situaci, kdy úrokové míry rostou výš a výš, vlastníci dluhopisů prodělávají. Na trhu se nabízí lepší úročení, než jaké je na jimi vlastněných dluhopisech. Méně úročené dluhopisy se tedy prodávají levněji, majitelé těchto dluhopisů prodělávají.

Dluhopisový trh je **největším trhem světa**, který svými objemy zastíní jak akciové, tak komoditní trhy. Dluhopisy obchodují rádi velcí institucionální obchodníci nebo velké investiční fondy.

Intervence na dluhopisových trzích podnikají také státy, aby ovlivnily úrokové míry svých dluhů.

Na burze samozřejmě můžeme obchodovat dluhopisy rovněž, ale drobní burzovní obchodníci v dluhopisech zpravidla nenajdou tak zajímavé příležitosti, jaké nabízejí ostatní aktiva.

Dluhopisy stabilních zemí a dluhopisy významných firem byly považovány za velmi bezpečnou investici. V letech 2008-2011 se v době americké hypotéční krize a v době evropské dluhové krize (Řecko, Irsko, Portugalsko ...) ukázalo, že ani **dluhopisy států, ani dluhopisy firem nejsou tak bezpečnou investicí**, jak se do té doby zdálo.

Dluhopisy **můžeme obchodovat prostřednictvím futures kontraktů**. Nejčastěji se obchodují **americké a německé dluhopisy**.

Německé Bund Future

www.eurexchange.com

burzovní ticker Bloomberg: RX1

Futures je postaven na dlužním úpisu Spolkové republiky Německo se splatností 8,5 až 11,5 roku. Objem je stanoven na 100.000 EUR. Futures má kvartální termíny dodání: březen, červen, září, prosinec. Tento futures kontrakt má největší zobchodovaný objem na podkladové aktivum v EUR na světě.

Americké T-Note Future

www.cbot.com

burzovní ticker Bloomberg: TY1

Podkladem je dluhopis americké vlády, tzv. Treasury Notes, neboli T-Notes. Termín splatnosti je 1 až 10 let. Každých 6 měsíců se z těchto dluhopisů vyplácejí úroky. Termíny dodání jsou opět kvartální: březen, červen, září, prosinec.

V rámci T-Notes mají dluhopisy splatnost 2, 5 a 10 let.

Výplata úroků se provádí pololetně.

Americké T-Bond Future

www.cbot.com

burzovní ticker Bloomberg: US1

Základem je dluhopis emituje vláda USA k financování státního rozpočtu. Emitují se v nominální hodnotě 1.000 USD, splatnost je 10 až 30 roků. Futures kontrakt je konstruován s nominálem 100.000 USD a splatností 30 let.

Opce

Opce jsou **velmi všestranným nástrojem**. Můžeme je použít pro zajištění (hedge) našich pozic v komoditách, ETF, měnových párech atd., ale také jako samostatný obchodní instrument.

Obchodováním s opcemi můžeme dosahovat **velmi zajímavých zisků**, aniž bychom správně určili směr pohybu podkladového aktiva - s pomocí opcí **můžeme vydělávat dokonce i na stagnujícím trhu**.

Velkou výhodou opcí je, že majitel má právo, které může - ale nemusí - využít. Na rozdíl od futures, kde majitel musí futures ke dni expirace prodat, se majitel opce k ničemu nezavázal. Právo plynoucí z opce majitel může - ale nemusí - využít.

Další výbornou vlastností opcí je možnost **kontrolovat za zlomek ceny velké množství podkladového aktiva**. Jedna opce kontroluje například 100 kusů akcie.

Třetí výhodou pro držitele opce je **omezené riziko** - nemůže prodělat víc, než co zaplatil za opci.

Co je opce?

Máme dva druhy opcí: Call a Put opce.

Call opce majiteli zaručuje, že do sjednaného data (do expirace) může nakoupit za předem stanovenou cenu podkladové aktivum. Například akcie, měnu, komodity atd.

Put opce majiteli zaručuje, že do sjednaného data může prodat za předem stanovenou cenu podkladové aktivum.

Opce se obchodují na burze, ceny jsou stejně jako u jiných instrumentů výsledkem nabídky a poptávky.



Jak funguje obchod s pomocí opcí?

Akcie firmy XY stojí 20 dolarů a my čekáme rychlý růst. Můžeme samozřejmě nakoupit 100 kusů akcií, což nás bude stát 2000 dolarů. Anebo si koupíme místo toho **call opci**. Tato opce nám zajišťuje, že můžeme kdykoliv (třeba během následujícího půl roku) nakoupit akcie firmy XY za cenu 20 dolarů za kus. Můžeme, ale nemusíme.

Za tuto call opci, čili za toto právo, zaplatíme dejme tomu 100 dolarů.

Cena akcie vyletí po oznámení skvělých výsledků přes noc na 25 dolarů.

V prvním případě, kdy jsme nakoupili akcie za 2000 dolarů, je nyní prodáme za 2500 dolarů. **Vydělali jsme 500 dolarů.**

Když máme opci, promítne se růst ceny akcií také v ceně opce. Můžeme opci využít, takže dostaneme 100 ks akcií po 20 USD za kus. A hned je prodáme za 2500.

A teď pozor:

Vůbec nemusíme akcie kupovat, stačí jen prodat naši opci. Růst ceny akcií se totiž promítne **v ceně opce, která vzroste také o 500 dolarů**. Prodáme tedy naši opci a inkasujeme stejný zisk.

V prvním případě jsme potřebovali k držení akcií 2000 USD.

S opcí nám stačilo ke stejnému výdělku jen 100 dolarů.

Zatímco **na akciích jsme vydělali 25%, s opcí jsme zbohatli o 500%.**

A to není zdaleka jediná výhoda opcí!

Představme si, že výsledky firmy naopak dopadly velmi špatně a akcie se přes noc zhroutila na nulu.

V prvním případě by investor přišel o vše - ochranné příkazy, tzv. stop-lossy, přes noc nefungují.

Naopak my jsme ztratili pouze 100 dolarů, které jsme zaplatili za opci.

Pokud máme koupenou opci, **nemůžeme ztratit víc, než kolik jsme za opci zaplatili.**

Opce nám dává právo, nikoliv povinnost.



Z opcí můžeme také peníze získávat, tzv. vypisováním opcí.

Příklad:

Líbí se nám akcie AB, která se nyní obchoduje za 28 dolarů za kus. Chtěli bychom koupit 100 kusů, ale za 26 dolarů. Když zadáme nákupní příkaz, musíme jen čekat, jestli cena klesne ze současných 28 dolarů na námi požadovanou cenu 26 dolarů.

To se stát může, ale nemusí... můžeme také čekat velmi dlouho.

S opcemi **můžeme na tomto čekání navíc vydělat**: Vypíšeme - prodáme short - opci (jde o jedno kliknutí v platformě), kterou se zavazujeme převzít 100 kusů akcie AB za cenu 26 dolarů k určitému datu.

Za to **dostaneme zapláceno** (tzv. opční prémium), třeba 60 dolarů.

Když ke stanovenému datu bude cena pod 26 dolary, dostaneme naše akcie. **A máme navrch 60 dolarů** z opčního prémia.

Když do stanoveného data cena pod 26 dolarů nedorazí, sice nenakoupíme akcie, ale pořád nám zůstává 60 dolarů v kapse - dostali jsme **zapláceno za pouhé čekání**. A můžeme ihned vypsát novou opci.

Opce dávají obrovské možnosti v situaci, kdy jde trh do strany bez větších pohybů. Zatímco jiní obchodníci si stěžují, opční obchodníci shrabují do kapes opční prémia a vydělávají.

Opční obchodování je velmi komplexní a variabilní. Existuje nepřeberné množství způsobů obchodování. Opce existují na akcie, na futures (měnové, akciové indexy, komodity) i na ETF. Více informací najdete třeba na www.opce-burza.cz

Jaká jsou specifikace opcí?

Podkladové aktivum: Existují na akcie, na futures (měnové, akciové indexy, komodity) i na ETF.

Důležitou součástí každé opce je tzv. **strike**, tj. cena, na které nákup (prodej) podkladového aktiva realizuje

Call (právo koupit) Put (právo prodat)

Datum expirace: Opce mají expirační datum každý třetí pátek v měsíci. Existují opce na týden, na měsíc i na roky

Příklad: SPY 190 Call 16Jan

SPY: Podkladové aktivum je SPY (ETF na index Standard and Poor's)

190: Strike cena: 190 dolarů za jeden kus

Call: Jde o call opci: majitel má právo požadovat dodání SPY po 190 dolarech za kus, vypisovatel je musí na požádání dodat

16JAN : Opce expiruje 16 ledna

Kupovat opce, nebo je naopak vypisovat?

Kupující za opce **platí**, **vypisovatel** dostává **zaplaceno**. Zejména vypisováním opcí se můžeme dostat **k velmi zajímavým ziskům**, aniž bychom vůbec kdy nějaké akcie, futures nebo ETF vlastnili. Vypisování opcí je obrovský byznys, které lze aplikovat pro pravidelné příjmy.

Je velký rozdíl mezi majitelem opce a mezi vypisovatelem opce:

Majitel nemá žádnou povinnost. Vypisovatel musí na požádání splnit závazek z opce: převzít aktivum (put opce) nebo je dodat (call opce).

Majitel opce nemůže ztratit víc, než kolik za opci zaplatil. Vypisovatel opce musí počítat s rizikem a musí se proti němu zajistit.

Majitel opce za opci platí vypisovateli.

Vypisovateli zůstává vždy prémium, které mu majitel za opci zaplatil.

80% opcí končí ve prospěch vypisovatele.

Rozumným vypisováním a zajišťováním lze z trhů dostávat velmi příjemné peníze s minimem potřebného času.

FOREX

Forex je zkratkou dvou slov: Foreign Exchange.

Jde o obchodování **měnových párů**. Tak jako klesají a stoupají ceny akcií a komodit, tak roste nebo klesá hodnoty jedné měny vůči druhé. Posiluje dolar vůči euru? Roste cena eura vůči české koruně? Na těchto pohybech vydělávají obchodníci s měnovými páry po celém světě.

Při obchodování forexu spekulujeme na posilování či oslabování jedné měny vůči druhé měně. Zisky nám plynou právě ze vzájemných pohybů cen, nemáme v úmyslu měnu držet dlouhodobě.

Forex je **celosvětovým trhem** s hlavními měnami. Je to největší mimoburzovní trh světa, je přístupný komukoliv, má otevřeno 24 hodin po 5 dnů v týdnu. Forex lze obchodovat s velmi malým kapitálem, což k obchodování měnových párů láká i obchodníky s malými obchodními účty.

Páka, kterou známe z opcí nebo komodit, může být na forexu mnohonásobně vyšší (až 400:1) - to může vést k rychlejšímu zhodnocení obchodního účtu, ale i k rychlejším ztrátám. Proto je nezbytné **dokonalé zvládnutí rizik** a včasné vystupování ze ztrátových obchodů.



Forex je **mimoburzovním trhem**, je založen na obchodování tzv. OTC, neexistuje zde taková regulace jako u burzovních obchodů. Hlavními účastníky tohoto trhu jsou centrální banky států, investiční společnosti, hedge fondy, obchodní společnosti a korporace, makléři, komerční banky a samozřejmě malí tradeři a spekulanti. Pro forex tedy neexistuje nějaké ústřední místo, jakým je burza pro obchodování komodit, akcií nebo opcí.

Ačkoliv obchodování není složité - stačí opět internet a počítač - je velmi důležité vybrat si dobrého brokera. Mnozí brokeři zneužívají neregulovanosti trhu forexu a upravují grafy a ceny **v neprospěch klientů**. Na forexu se neplatí poplatky za vstup ani výstup, broker vydělává na rozdílu mezi kupní a prodejní cenou. Pozor na toto rozpětí, může se měnit mimo hlavní obchodní hodiny a v době, kdy se na trhu vyhlašují důležité zprávy!

Pozor také na brokery, kteří zároveň **vystupují jako tvůrci trhu** (market makeři). Ti mohou naprosto legálně obchodovat proti vašich obchodům. U forexu nevidíte (na rozdíl od akcií nebo futures) objemy obchodů na vašem měnovém páru, což mnoha obchodníkům může ztížit obchodování.

Výhody forexu:

Velký ziskový potenciál: Díky pákovému efektu lze s malým marginem ovládat obrovské objemy měn. I malý pohyb proto může vydělat velké peníze.

Čas obchodování: Forex lze obchodovat 24 hodin denně, v každé chvíli jsou určité měnové páry s potřebnou likviditou.

Malý kapitál: Malý startovní kapitál, obchodní účet lze otevřít s pár stovkami dolarů.

Malá možnost ovládnutí trhu velkými hráči: Vzhledem k obrovským objemům se na forexu nepodaří ovlivňovat cenu měny po delší období ani centrálním bankám.

Obchodování bez poplatků: Broker si neúčtuje za vstup ani výstup z trhu poplatky, jeho ziskem je rozdíl mezi aktuálním nákupním a prodejním kurzem.

Rychlé změny kurzu: Ceny měn se hýbou velmi rychle. Například kurz euro-dolar se během dne změní až 18.000 krát.

S jakými měnami se nejčastěji na forexu obchoduje?

USD americký dolar
EUR euro
JPY japonský yen
GBP britská libra
CHF švýcarský frank
CAD kanadský dolar
NZD novozélandský dolar



Jak vypadá forexový obchod?

Očekáváme-li, že cena jedné měny vůči druhé poroste, první měnu nakoupíme a druhou zároveň prodáme. První měnu tedy vlastně nakoupíme a druhou měnu shortujeme. Obchodujeme vždy v tzv. měnových párech.

Například kupujeme dolar a prodáváme euro : Tedy očekáváme růst ceny dolarů vůči euru. Anebo očekávám pokles ceny eura vůči dolaru.

Hlavní měnové páry, které se na forexu obchodují v největších objemech, jsou:

EUR/USD
USD/JPY
GBP/USD
USD/CHF
AUD/USD
NZD/USD
USD/CAD

Měnové páry, které neobsahují americký dolar, se označují jako tzv. **křížové páry**.

EUR/JPY
EUR/GBP
EUR/CHF
GBP/CHF
GBP/JPY

Jaký styl obchodování můžeme zvolit?

Na předchozích stránkách jsme si popsali, co vše můžeme obchodovat. Nyní se podívejme na investování a na obchodování z hlediska časové a psychické náročnosti.

Základní typy investování a obchodování na burze jsou:

- Investování
- Poziční obchodování
- Swingové obchodování
- Intradenní obchodování
- Scalping

1) Investor, investice, investování ...

Investor je ten, kdo **nakupuje** aktiva s **úmyslem** dlouhodobě tato aktiva **držet**. Investor zpravidla očekává rostoucí (nebo alespoň neklesající) hodnotu aktiv. Nejčastější jsou investice do akcií (kde kromě růstu hodnoty investor může inkasovat také dividendy), kvalitních dluhopisů (investor inkasuje úroky), ETF (náhrada komodit a akciových indexů).

Investování je vnímáno jako **běh na velmi dlouhou trať**. Horizont držení je v případě investování v řádu měsíců až roků. Mantrou investora je "buy and hold", čili "kup a drž". Investoři zpravidla vyhledávají taková aktiva, která jsou aktuálně "podhodnocená". Příkladem mohou být akcie amerických firem po poklesu trhů v letech 2008-2009.

Při vyhledávání "levných" akcií investoři studují firemní výkazy, chování a výsledky konkurence těchto firem.

Důležitá je celková situace v oblasti, ve které firmy působí - například potenciál firem produkujících automobily velmi závisí na optimismu spotřebitelů. Firmy těžící ropu budou vykazovat pozitivní růst v době, kdy roste poptávka po ropě a kdy ceny ropy stoupají. Atd. atd.

Investor sleduje také dlouhodobé cenové grafy, kde hledá trendy a příležitosti ke vstupu. V grafech si také ověřuje hranice podpory a odporu.

Legendárním investorem je například Warren Buffet, který nakupuje velké podíly v perspektivních firmách s růstovým potenciálem. A do těchto firem často aktivně vstupuje a ovlivňuje řízení těchto firem. Jde ovšem o jednoho z nejbohatších lidí planety - možnost nakoupit takový podíl akcií, aby bylo možno aktivně zasahovat do řízení firmy, většina drobných investorů mít asi nebude.

Výhodou investování je poměrně malý počet obchodů během roku. Investor tedy neplatí brokerovi na poplatcích za realizované obchody nijak velké částky. Nákupem aktiv ale práce nekončí - investor musí dále sledovat vývoj na trhu, perspektivy oboru a firmy. Musí velmi dobře vnímat fundamenty a globální situaci (konjunktura, recese, rizika). Správně postavené investiční portfolio generuje kapitálové zhodnocení, popřípadě dividendy (akcie) nebo úroky (dluhopisy).

Rizikem dlouhodobé investice je volba špatného aktiva nebo celkový pokles trhů (odvětví, oboru).



2) intradenní obchodník

Intradenní obchodník - neboli tzv. daytrader - je opakem investora.

Podkladové aktivum (akcie, futures, opce...) obchodník kupuje či prodává pouze **v průběhu dne**. Na konci obchodního dne **uzavírá všechny obchodní pozice**. Intradenní obchodování je náročné časově, vyžaduje disciplínu, velké soustředění a rychlé reakce. Odměnou může být velké zhodnocení obchodního účtu, nevýhodou **čas strávený před monitorem**.

Intradenní obchodník **pracuje s denními grafy**, na delších časových úsecích zkoumá hranice podpory a odporu ceny. V rámci obchodního dne pracuje s pětiminutovými i minutými grafy pro vyhledání vstupů a výstupů. Intradenní obchodník před zahájením obchodování sleduje také **fundamenty** - sleduje celkové nastavení trhu. Hlídá také vyhlásování důležitých ekonomických zpráv (makrodata), kde lze předpokládat velké cenové pohyby.

Velmi často se intradenně obchodují e-mini, forex a futures. Méně často opce nebo akcie.

Intradenní obchodník profituje z malých cenových pohybů. Kvůli uzavírání všech pozic na konci každého obchodního dne nemůže intradenní obchodník těžit z dlouhodobých trendů.

3) skalper

Skalper je v podstatě "etrémní intradenní obchodník". Obchody otevírá a zavírá v **řádu sekund až minut**. Rychlý postřeh, rychlé reakce, železné nervy a perfektní zvládání rizik - to jsou základní předpoklady ke skalperskému přístupu v obchodování.

Skalping je **mimořádně náročný** a velmi málo burzovních obchodníků v něm dlouhodobě uspěje. Podstatou je mnoho malých a rychlých zisků, zpravidla **s velkým objemem pozic**. Proto je skalpování velmi nebezpečné - pokud obchodník nedokáže rychle z trhu vyskočit nebo dostane velký skluz ve vyplnění pokynu, hrozí velké ztráty.

Skalper pracuje s minutovými a tickovými grafy. Dlouhodobé grafy ani dlouhodobé fundamenty jej nezajímají. V průběhu dne si hlídá vyhlásování důležitých zpráv (makrodat), kde lze čekat zejména na minutových a tickových grafech největší pohyby.

Někteří brokeri své klienty ke skalpování pobízejí. Důvodem je velký počet obchodů, které skalper za den dělá, jde o desítky obchodů během jediného dne. Broker těží z velkých poplatků za tyto obchodu - bez ohledu, zda skalper na obchodu vydělal nebo nikoliv. Pamatujte, že skalping je pro nováčky zpravidla jen nejrychlejší cestou ke ztrátě peněz.

Funkční skalping je doménou **automatických obchodních systémů**, robotů. Automat dokáže na rozdíl od člověka reagovat bez emocí a ve zlomku sekundy. Ovšem ani automatické systémy nejsou "svatým grálem" tradingu - je nezbytné je prověřovat a profesionálně upravovat podle podmínek na trhu.

4) swingový obchodník

Mezi investorem a intradenním obchodníkem stojí tzv. swingový obchodník. Podstatou swingu je **zachytit trend v řádu dnů**. Swingový obchodník nehledá dlouhodobé investiční příležitosti, hledá příznivý cenový pohyb. Vstupuje do trhu s předpokladem několikedenního až několikátýdenního držení pozice.

Swingový obchodník stejně jako investor sleduje pozorně **fundamenty**. Sleduje globální nálady trhu, tomu přizpůsobuje svoje pozice. Hlídá důležité zprávy s dopadem na trhy, které mohou ovlivnit jeho držené pozice. Pečlivě pracuje s posouváním profit targetu (výběr zisku) a stop lossu (zastavení ztráty).

Profesionální swingoví obchodníci se při dlouhodobých pozicích zajišťují **opcemi**, nebo vytvářením **spreadů** (zejména u komoditních futures).

Swingový obchodník **nemusí trávit příliš času u počítače** : vstup i výstup lze nastavit předem, automaticky. Po vstupu do pozice si obchodník nastaví profit target a stop loss, obojí lze dále automaticky posouvat a tím chránit dosažené zisky. Swingové obchodování **není časově ani psychicky příliš náročné**.

Nevýhodou, zejména pro začátečníky, může být relativně **nízká frekvence obchodů**. Zkušení obchodníci vyčkávají na nejlepší příležitosti, zatímco začátečníci chtějí obchodovat "za každou cenu". Důležitou vlastností pro swingového obchodníka je trpělivost.

Velmi úspěšně lze swingově **obchodovat opce**. Stačí si počkat na dobrou příležitost ke vstupu - v případě opcí není nutné ani odhadovat směr pohybu (stačí odhadnout další pravděpodobný rozsah pohybu).



5) poziční obchodník

Poziční obchodník počítá s držením aktiv **po dobu týdnů až měsíců**.

Důvodem pro vstup a výstup z pozice je kombinace **znalostí fundamentů** a **technické analýzy** grafů. Poziční obchodník využívá velkých a dlouhodobých trendů. Vyhledává přeprodané/překoupené situace s potenciálem obratu trendu. Pokud se utvoří nový trend, poziční obchodník se snaží tento trend následovat co nejdelší dobu.

Poziční obchodník používá měsíční, týdenní a denní grafy. Na nejdelších časových rámcích hledá dlouhodobá cenová dna a cenové stropy, na menších časových rámcích vyhledává příležitosti ke vstupu.

Důvodem a potvrzením vstupu / výstupu z obchodu je kromě grafů také znalost fundamentů. Velmi často nastupuje poziční obchodník do pozice po extrémních cenových pohybech a očekává návrat k normálu.

Jaké způsoby obchodování můžeme využít?

Diskréční neboli "ruční" obchodování

Trh, který budeme obchodovat, musíme důkladně poznat. Většina obchodníků si najde 2 - 4 trhy, které poznává do hloubky. Sledují vliv fundamentů, sledují pohyby grafu, kvalitu shody s indikátory atd.

Postupem času si každý obchodník vypěstuje pro "své" trhy určitý cit: Ví, jaké jsou typické denní pohyby, jaká bývá volatilita. Zná reakce na různé fundamenty, rychlost růstu i rychlost poklesu. Pamatuje si důležité supporty a rezistence. Atd. atd.

Diskréční obchodování znamená, že obchodník **řeší vstupy a výstupy sám na základě své osobní znalosti trhu**. Tak si připravuje obchodní plán a přizpůsobuje jej vývoji trhu.

Pravidla obchodního plánu mívají při diskrečním obchodování víc variant a obchodník si vybírá postupy dle aktuální situace na trhu. Základem pro diskreční obchodování je dokonalá znalost trhu, který si obchodník vybral.

Mechanické obchodování

Obchodník rovněž pečlivě sleduje svůj trh, ale jeho pravidla pro obchodování **nejsou variabilní**. Mechanicky vstupuje a vystupuje podle předem definovaných pravidel.

Nenechává se ovlivnit aktuálními fundamentey, pracuje velmi často s dlouhodobými statistikami.

Podle statistik má obchodník postaven obchodní plán, který málokdy adaptuje na aktuální situaci.

Mechanické obchodování zpravidla předpokládá dlouhodobé zpětné testování chování trhu (tzv. backtest). Vstupy a výstupy pak vycházejí z poznatků, získaných při těchto backtestech.

Obchodník vychází z předpokladu, že jeho backtesty obsáhly všechny možné varianty chování trhu a proto budou i jeho budoucí obchody ziskové. Pozor, velmi často se mechanický přístup stává pastí. Mnozí začátečníci vycházejí z mylného předpokladu, že minulé chování trhu se bude nadále opakovat.



Automatické obchodování - robot AOS

Automaticky se pokoušejí obchodovat zejména lidé, kteří mají blízko k programování a k výpočetní technice: matematici, programátoři nebo softvéroví analytici. V mnoha případech používají složitý analytický software, který umožňuje stavět a testovat automatické strategie.

AOS jsou velmi populární na forexu, bohužel laické představy o svépomocném postavení robota, který bude vydělávat na trzích peníze, končí velmi často zklamáním.

Robustní strategii, která odolá tržním výkyvům a přesto podá solidní zisky bez velkých propadů kapitálu, je velmi těžké sestavit i pro mnohaleté profesionály.

Automatický obchodní systém má naprogramované všechny aspekty, tj. vstup, výstup, zamezení ztrát (stop-loss), řízení pozic atd.

Výhodou dobrého AOS je odbourání emocí. Právě emoce (zbytečný strach nebo nadměrná euforie) bývají nepřítelem začínajících obchodníků - emoce vedou k porušování obchodního plánu.

AOS emoce odbourává. Přesto robot potřebuje lidský "dohled" a velmi časté úpravy při změnách tržních podmínek.

Obchodník, který se nenaučil obchodovat diskrečně, téměř **nemá šanci na postavení funkčního AOS**.

Mnoho firem AOS nabízí. Před nákupem je nutné velmi dobře **prověřit robustnost strategie** a její udržitelnost v dalších měsících nebo letech. Velmi často jde v oblasti AOS o prodej navenek dobře vypadajících, ale v reálném obchodování nefunkčních strategií.

Nezkušený začátečník **by tedy AOS určitě neměl ani kupovat**, natož nasazovat AOS na svůj účet. Jde o příslovečného "zajíce v pytli".



Co je k burzovním obchodům zapotřebí ?

Ať již si vybereme kterýkoliv instrument, nebo styl obchodování, budeme vždy potřebovat tyto věci:

- vybavení (počítač, software, připojení)
- broker
- data
- znalosti
- obchodní plán

Vybavení

Investování a burzovní obchody jsou z technického hlediska velmi snadné. Dnešní notebooky, počítače, tablety i chytré telefony mají pro obchodování potřebný výkon.

Rozdíl bude v možnostech, které nám jednotlivá zařízení nabízejí

Stolní počítače a výkonnější notebooky

Zde můžeme pracovat s více monitory, což ocení především intradenní obchodníci a skalpeři. Zde je více monitorů prakticky nutností. Stolní počítače a výkonnější notebooky zvládají i náročnější analytický software

Tablety

Zvládají zobrazení a funkce většiny obchodních platforem. Nezapomínejte ovšem, že většina používaného analytického softwaru zatím není uzpůsobena pro tablety. Obchodníci, kteří obchodují s využitím grafů a údajů z brokerských platforem, si s tablety vystačí.

Chytré telefony

Zde existují aplikace brokerských platforem, takže můžeme pozice otevírat i zavírat kdykoliv a kdekoliv. Ovšem chytré telefony i přes značný výpočetní výkon neposkytují dostatečně velkou zobrazovací plochu pro grafy nebo složitější indikátory. Proto se chytré telefony mezi tradery těší oblibě spíše na cestách, pro uzavírání pozic atd.

Připojení

Extrémně rychlé a spolehlivé připojení je nezbytné zejména pro intradenní obchodníky a skalapery, kde záleží na rychlém přenosu příkazů. Většina obchodníků a investorů, zejména pozičních nebo dlouhodobějších, vystačí i s veřejnými wi-fi sítěmi. Vždy ale mějme na paměti, že využití veřejných wi-fi nemusí splňovat požadavky bezpečnosti našich dat!

Broker

Broker je tím, kdo na burze realizuje **naše příkazy přímo na burze**. Broker je prostředníkem mezi námi a burzou. K zadávání příkazů nám broker poskytuje (zpravidla bezplatně) **obchodní platformu**, kde příkazy zadáváme. Vybíráme si brokera, který má historii a disponuje jistým renomé. Naopak se **vyhýbáme podivným offshore brokerům, kteří lákají na slevy, bonusy atd.** Zpravidla si takovéto slevy budou kompenzovat obchodováním proti našim pozicím (viz výše kapitoly o Forexu).

Nezbytné je sledovat také **výši poplatků** (tzv. komisí, fee) za obchod. U investorů a pozičních obchodníků, kteří dělají během roku málo obchodů, poplatky nemusejí hrát velkou roli. Naopak u obchodníků, kteří dělají desítky až stovky obchodů měsíčně, je výše poplatků velmi důležitá.

Platformy zahraničních brokerů dnes **nabízejí řadu funkcí**, které byly dříve doménou placených software. Důvodem je vysoká konkurence mezi brokery, která nutí dávat klientům bezplatně bonusy právě ve formě **analytického software zdarma**.

Mezi brokery, jejich platformy obsahují kvalitní nástroje pro analýzu, řadíme například Thinkorswimm (TOS) nebo Tradestation (TS). Levným brokerem, který disponuje rovněž nástroji pro analýzu obchodů, je Interactive Brokers (IB). Kvalitními nástroji disponuje také obchodní a analytická platforma NinjaTrader (NT).

U brokerů je zpravidla možnost **vyzkoušet si platformu zdarma, v demoverzi**. Můžeme si tedy vyzkoušet obchodování a funkce platformy, aniž bychom se u brokera k čemukoliv zavazovali. Poté, co si najdeme vyhovující platformu, otevíráme u brokera účet.

Otevření účtu u brokera řešíme až ve chvíli, kdy jsme v demoverzi konzistentně ziskoví.

Otevření účtu je otázkou chvíle, vše se řeší online. Američtí brokeri jsou velmi přísně sledováni americkými regulačními úřady, proto při otevírání účtu požadují vyplnění dotazníku a fotokopie minimálně dvou dokladů totožnosti. Je to normální ochrana brokera před tím, aby neotevřel obchodní účet neexistujícím člověku anebo s nekalými úmysly (praní špinavých peněz apod). Pamatujme na to při vyplňování dotazníku. Pro české uživatele, zvyklé na papírování v bankách a úřadech, je online forma otevírání účtu možná nezvyklá - ovšem stejně snadno pak z našeho obchodního účtu převádíme výděvky na naše bankovní účty v ČR atd.



Data

Data z burz, čili kurzy akcií, komodit, opcí atd, jsou na webech (například na finance.yahoo.com) přístupná zpravidla s 20 minutovým zpožděním. Za aktuální (tzv. real-time) data **se obvykle platí**.

Brokerské platformy nabízejí data v rámci svých služeb. Můžeme je získat od brokera i zcela zdarma, pokud splníme například minimální množství obchodů. Když například u IB během měsíce uděláme tolik obchodů, abychom na poplatcích brokerovi zaplatili alespoň 10 USD. Získat real-time data tedy není nic složitého.

Real-time data jsou nutností pro sklapery a intradenní obchodníky. Naopak swingoví obchodníci nebo opční obchodníci si vystačí bez problémů se zpožděnými daty. Dlouhodobí investoři a poziční obchodníci, také obchodníci komoditních spreadů, si vystačí dokonce s daty z konce burzovní seance (tzv. EOD - end of day data).

Pro obchodování komodit a komoditních spreadů existují poskytovatelé dat, kde se v grafické podobě zobrazují i údaje z COT, sezonalita, korelace atd. Příkladem je www.spreadcharts.com

Znalosti

Máme vybráno, který instrument a jakým stylem budeme obchodovat?

Nyní musíme získat potřebné know-how. Nejrychlejší cesta je **kontakt s obchodníkem, který má praxi a zkušenosti**. Vyhneme se tak zbytečnému tápání a hledání relevantních zdrojů informací.

Dalším způsobem je **studium literatury**, která je dostupná i v češtině. Ti, kteří ovládají angličtinu, mají před sebou nepřeberné možnosti, neboť v angličtině je k dispozici veškerá literatura. Orientujeme se na práce **burzovních praktiků**, zkušených traderů a investorů. bez akademického teoretizování.

Úskalím burzovní literatury je, že **velmi rychle zastarává**. Trhy se totiž vyvíjejí, mění se vliv fundamentů, volatilita atd. Přístupy, které fungovaly před rokem, nemusejí kvůli změně charakteru trhu fungovat nyní.

Kurzy a semináře patří k typickému způsobu získávání znalostí. Pokud navštěvujeme kurzy a semináře **zkušených burzovních obchodníků**, zpravidla **získáme maximum aktuálních informací**. Orientujeme se na takové burzovní obchodníky, kteří zveřejňují svoje postupy, ukazují vlastní obchody atd na svých webových stránkách nebo osobním blogu. Pomůckou mohou být také reference a hodnocení těch, kteří seminář či kurz navštívili.

Kromě prezenčních kurzů a seminářů existují také videokurzy, které umožňují získat znalosti on-line. Při jejich výběru platí výše uvedené zásady.

Na internetu je mnoho **webů a diskuzních fór**, které se zabývají investicemi a obchodováním na burze. Vybírejme ty, které obsahují kvalitní a relevantní informace. **Velmi opatrní** budeme při přebírání informací z různých diskuzních fór a skupin - velmi často se zde scházejí začátečníci, kteří si vzájemně "radí". U těchto diskutujících nevíme, jaké jsou jejich reálné výsledky a **zda vůbec obchodují**. **Pozor na diskutující**, kteří nevystupují pod vlastním jménem, ale pouze **pod přezdívkou**. Často, když se jim přestane v diskuzích "dařit" změní jen přezdívkou a pokračují "s čistým stolem".

Diskuzní fóra proto k získávání know-how **používáme opravdu velmi opatrně...**



Tak, jak se vyvíjí trh, vyvíjí se i burzovní obchodník.

Zkušení obchodníci neustále **pracují na zlepšování**. Rádi sledují nové trendy, navštěvují kurzy jiných obchodníků a platí za odborné semináře nemalé částky.

Berte investice do vzdělávacích materiálů jako investici do vašeho byznysu, do vašeho úspěchu.

Přesvědčení, že je v tradingu "vše zdarma na internetu", je chybné přesvědčení amatérů.

Zkušení burzovní obchodníci vědí, že informace mají svoji cenu.



Obchodní plán

Každý zkušený burzovní obchodník vám potvrdí, že **obchodovat na burze bez obchodního plánu nelze**.

A to **ani při obchodování tzv. nanečisto, čili na demoverzi** obchodní platformy. Obchodování a investování je seriózní byznys, ne dětská hra. Proto i při obchodování v demo verzi obchodujte tak, jak byste obchodovali na živém účtu.

Nehrajte si, učte se.

Obchodování bez obchodního plánu je pouhá hra, gambling.

Bez obchodního plánu bude vaše obchodování pouze impulzivní, bez jasných důvodů pro vstupy a pro výstupy.

Obchodní plán musí obsahovat také postup, který použijete, když půjde obchod proti vám.

Vystoupíte na stop-lossu? Vyměníte aktuální obchod za jiný (například rolováním u opcí)?

Budete stop-loss a profit-target posouvat, nebo ne?

Obchodní plán musí obsahovat také způsob výstupu v případě, že jde obchod správně.

Kde je cena, na které budete obchod uzavírat, kde je nastaven váš zisk?

Budete všechny pozice uzavírat na stejné ceně?

Nebo budete část pozic uzavírat s menším ziskem, nebo posouvat na tzv. break-even (situace, kdy už případný obrat trhu bude pro vás vždy znamenat maximálně výstup s nulovým ziskem, ale nikoliv se ztrátou).

Jak budete pracovat s marginem, kolik budete mít kapitálu v marginu maximálně?
Co když se objeví jiný, potenciálně výnosnější obchod?

Atd. atd. atd.

**Zkušení burzovní obchodníci vědí, že obchodní plán je fungující obranou proti emocím.
Obchodní plán je nezbytný, zejména v začátcích.**

V čem jsou hlavní výhody obchodování na burze, jaká jsou úskalí?

Výhody obchodování na burze:

- vše si můžeme na rozdíl od jiného podnikání **vyzkoušet bez rizika** "nanečisto", na demoverzi obchodní platformy.
- k obchodování na burze **stačí připojení k internetu a počítač** (nejsme závislí na jednom místě, můžeme obchodovat kdekoliv na světě)
- **obchodovat můžeme prakticky kdykoliv** (forex lze i mimo obchodní hodiny burzy)
- **nepotřebujeme velký kapitál**, na rozdíl od běžného podnikání stačí pár set nebo pár tisíc dolarů
- zvolíme si styl obchodování, **který nám vyhovuje**
- **nepotřebujeme žádné zboží, sklady, zaměstnance**
- **nepotřebujeme žádné zákazníky, reklamu, prodejce**
- obchodování na burze **může být časově velmi nenáročné**

Přesto na burze uspěje 10-20% obchodníků - mimochodem, stejné procento lidí uspěje i v klasickém podnikání.
Proč?

Chyby začátečníků:

- začátečníci si často **pletou burzu s kasinem**
- začátečníci si občas **pletou burzu s hrou**
- **chybí kvalitní vzdělání**
- **chybí obchodní plán**
- **nereálná očekávání** (místo 10-40% chtějí nováčci vydělávat stovky procent) vedou ke zbytečnému riskování
- **malá houževnatost a vytrvalost** plynoucí z nepochopení, že i obchodování na burze je třeba se naučit

Co je k burzovním obchodům zapotřebí ?

Na závěr pár burzovních pořekadel a přísloví z burzovní praxe:

"Trend je tvůj přítel" - Vnímejte trendy na trhu, nebojujte proti trhu

"Nechytej padající nůž" - Nesnažte se najít tržní dno, počkejte si na dobrou příležitost

"Sell in May and go away" - Sleduj sezónní vývoj, často se opakuje

"Ani chamtivost, ani strach, ale obchodní plán zvítězí" Nenechávejte se ovládnout emocemi

Pamatujte:

Burza je skvělým místem, kde může každý dosáhnout bohatství.

Neplatí zde protekce ani vysokoškolský diplom.

Je to jen a jen na vás.



Nepracujete pro peníze, nechejte peníze pracovat za vás!

www.proinvestory.cz a www.finakademie.cz , vaši průvodci světem burzovních obchodů